Jaciment de can Bel

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca:	Maresme
Lloc/Adreça:	Extrem nord del municipi, a tocar amb el terme de Santa Susanna.
Emplaçament	A tocar de la sortida de la població en direcció a Malgrat de Mar, a l'extrem nord del carrer de Sant Antoni, anomenat també camí del Mig. Zona molt modificada per diferents promocions urbanístiques.

Coordenades:

Latitud:	41.629670156279
Longitud:	2.6964998245239
UTM Est (X):	474720
UTM Nord (Y):	4608705

Classificació

Número de fitxa	08163 - 91
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Antic Romà
Segle	I-V dC.
Autoria de l'element:	Desconeguda
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Parcialment destruït.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	EPA
Observacions protecció:	Declarat EPA R. 16.02.1998

Data aprovació:	dl., 16/02/1998 - 12:00
Número inventari	CC.AA, núm. 10588
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres

Titularitat	Privada
Titular:	diversos propietaris
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dt., 23/04/2024 - 09:16

Descripció

Can Bel fa referència a un jaciment d'època romana en el que s'han documentat estructures constructives amb funcionalitat d'hàbitat i una zona de necròpolis. La zona delimitada pel jaciment de can Bel, està ocupada per edificis de nova construcció, per parcel·les ermes o abandonades i algun camp de conreu, tocant ja al terme de Santa Susanna. Durant les obres de construcció de tres blocs d'habitatges de protecció oficial, a principis dels anys 90 del segle passat, es documenten dues *dolies*, tres murs, un paviment d'*opus signinum*, així com gran quantitat de material constructiu, bàsicament *tègula*, i ceràmica romana.

L'any 1996, fruit d'aquestes troballes, es realitza una intervenció arqueològica d'urgència en l'àrea estrictament afectada per la construcció d'un aparcament i la cimentació d'un edifici, que posa al descobert un seguit de tombes, tot i que no totes s'excavaren. En el moment d'iniciar els treballs arqueològics, es constatà la destrucció total de les restes en gairebé tres quartes parts del solar. Igualment, s'havia procedit a extreure les dues dolies amb màquina, destruint totalment l'estratigrafia i eliminant tota relació amb la resta d'estructures del jaciment. Malauradament es produeix l'arrasament total en superfície de la zona més alta del solar i, per tant, la destrucció dels nivells d'amortització del jaciment romà.

Els autors de les excavacions daten la necròpolis entorn el darrer quart del segle I aC. i primer quart del segle I dC. Paral·lelament a la necròpolis, es documenta un edifici contemporani a la utilització d'un grup de tombes. La funcionalitat de l'edifici no es pot conèixer fins que noves excavacions en el sector puguin donar més llum sobre la qüestió.

L'any 1998 s'efectua una nova intervenció en un altre solar de can Bel, relacionada amb la construcció d'un edifici plurifamiliar. Es documenta un nou edifici amb un *opus signinum*, datat en el segle I aC. També es documenta la continuació de l'espai de necròpoli, amb 11 noves tombes, amb una cronologia d'ús entre els segles I i V dC.

Posteriorment, amb motiu de la construcció d'un col·lector de recollida d'aigües pluvials, l'any 1999, s'efectua un seguiment arqueològic, on es documenten diferents restes de parament constructiu sense contextualitzar d'un dels murs localitzats a les prospeccions del 1998. Entre els materials localitzats trobem restes de *tègula*, dolia i àmfora, així com alguna ceràmica comuna i terra sigil·lada indeterminada. Donades les característiques de les troballes documentades es pot dir que al jaciment de can Bel hi ha una necròpolis rural que possiblement estigui relacionada amb la vil·la de can Roig, localitzada a 500 m. al nord-oest de distancia i sobre un tossal.

L'any 2013 es van realitzar uns seguiments arqueològics durant les obres d'execució del *Projecte de la Xarxa Comarcal de la Banda Ampla del Maresme* Fase I. Davant d'una casa unifamiliar del carrer de Sant Antoni, es documentà un mur de planta i secció rectangular, amb el parament de pedres lligades amb morter de calç, sense treballar.

La cronologia d'ús de la necròpolis es situaria entre els segles I i V dC.

Història

Documentat des dels anys 90 del segle XX, s'hi han fet diverses intervencions arqueològiques (excavacions d'urgències, prospeccions i seguiments arqueològics) que han posat al descobert les restes romanes que no s'han destruït en el transcurs de la urbanització del sector.

Bibliografia

BACARIA I MARTRUS, ALBERT; RODRÍGUEZ; CARMEN. (1999).Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a Can Bel. Inèdita. Núm. Mem. 4323.

CELA, X; SUBIRATS, I. (1996): Memòria de l'excavació d'urgència realitzada al jaciment de Can Bel (Pineda de Mar). Inèdita. Núm. Mem. 2193.

CELA, X.; GARCÍA, M.; JUAN, J.; ORRI, E.; CUMMINGS L.S. ; SUBIRATS, I (1999). Les inhumacions d'època augustea de la necròpoli rural de Can Bel (Pineda de Mar, Barcelona). Dins Quaderns de prehistòria i arqueologia de Castelló, núm. 20, pp. 221-246.

CELA, X.; GARCÍA, M.; JUAN, J.; ORRI, E.; CUMMINGS L.S. ; SUBIRATS, I. (1999). La tumba altoimperial 1016 de la necrópolis de Can Bel, Pineda de Mar (Barcelona). Una aproximación arqueométrica. Dins Actas del II Congreso Nacional de Arqueometría / Caesaraugusta (Zaragoza , 1997). Caesaraugusta, 73.

GUÀRDIA, JORDI. (1998). Memòria de la prospecció arqueològica a Can Bel. Inèdita. Núm. Mem. 2684.

MORET PUJOL, Lourdes; BOSCH DE DORIA, Marc; PÀMIES GUAL, Dídac. (2013-2014). Intervenció arqueològica subsidiària de les obres del projecte Xarxa Comarcal de Banda Ampla del Maresme. Fase I. Núm. Memòria 11876.

MUÑOZ, Vanessa i REVILLA, Victor (2022). Epigrafia amfòrica i cultura material del darrer terç del segle I aC al Maresme septentrional: noves dades del jaciment de Can Bel (Pineda de Mar). Dins *Laietania*, núm. 23, pp. 171- 185.

Enllaços d'interès:

Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya.

Dulcesol